

Jaarverslag 2016

Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO

te Utrecht

Vastgesteld door het bestuur: 6 juni 2017

Inhoudsopgave

	pagina	
Bestuursverslag		
1	Algemeen	3
2	Activiteiten in 2016	3
3	Bestuurssamenstelling	8
4	Ondersteuning bestuur	9
5	Verantwoordingscyclus	9
6	Exploitatie	9
7	Risico's	10
8	Continuïteit	10
9	Toekomst	10
Jaarrekening		
1	Balans en staat van baten en lasten	11
2	Grondslagen voor waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	13
3	Toelichting op de balans	16
4	Toelichting op de staat van baten en lasten	19
5	Specificatie projectkosten	22
Overige gegevens		
-	Voorstel verwerking exploitatiesaldo	24
-	Gebeurtenissen na balansdatum	24
-	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	24

Bestuursverslag

1. Algemeen

De Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO (hierna: SOM) is opgericht op 24 maart 2005. De SOM is gerelateerd aan de cao-tafel voor de mbo sector. Onder de 'mbo-sector' wordt verstaan alle mbo-instellingen, te weten alle regionale opleidingscentra (ROC's), agrarische opleidingscentra (AOC's) en vakscholen.

De stichting heeft ten doel (statuten, artikel 2):

- het ten behoeve van mbo-instellingen, voor zover het betreft de bekostigde instellingen als bedoeld in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), beheren van gelden ter verbetering van de infrastructuur van de onderwijsarbeidsmarkt en ten behoeve van het faciliteren van mobiliteitsbevordering;
- het verrichten al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Het bestuur SOM heeft de statutaire doelen nader ingevuld door activiteiten te organiseren rondom de volgende speerpunten:

- Gezondheidsbeleid;
- Professionele Ruimte;
- Arbeidsmarktonderzoek.

Het bestuur SOM is in 2016 vijfmaal bijeen gekomen. Het ambtelijk secretariaat en de dagelijkse uitvoering van projecten wordt verzorgd door het bureau SOM, dat is ondergebracht is bij het CAOP in Den Haag.

Financiering SOM

De middelen van de stichting worden op basis van een afspraak tussen sociale partners geheven bij de mbo instellingen. Deze afspraak is vastgelegd in de cao mbo 2016-2017. Voor de jaren 2016 en 2017 is de heffing vastgelegd op € 569.000 per jaar. De heffing is naar rato van het door het Ministerie OCW aan de instellingen toegekende lumpsum bedrag.

2. Activiteiten in 2016

Rondom de speerpunten van SOM zijn de onderstaande activiteiten in 2016 georganiseerd en uitgevoerd.

2.1 Algemeen

Website www.sommbbo.nl

In 2016 heeft SOM nieuwsberichten en algemene artikelen gepubliceerd op haar website www.sommbbo.nl. Daarnaast is in het najaar de structuur en vormgeving van de website geactualiseerd.

Nieuwsbrieven SOM

In 2016 is in februari, april, juni en december een digitale nieuwsbrief over de activiteiten van SOM verstuurd naar de doelgroepen binnen het netwerk van SOM. De nieuwsbrieven zijn ook via www.sommo.nl beschikbaar.

Bijdrage Stichting van het Onderwijs

Goed overleg, afstemming en -waar mogelijk en relevant- samenwerking tussen de onderwijssectoren vindt SOM, gezien de gezamenlijke opdracht van het onderwijs, wenselijk. Daarom heeft SOM in 2016 opnieuw een bijdrage gegeven aan de Stichting van het Onderwijs, het platform waar de samenhang en verbondenheid binnen het onderwijs centraal staat.

Overkoepelende projecten

- *Versnelling Professionele Dialoog in het mbo*
Voor de financiering van dit programma is een subsidie vanuit het Ministerie van OCW toegekend van in totaal € 4,2 miljoen, verdeeld over twee schooljaren in de periode 2015-2017. In twee tranches (schooljaren 2015-2016 en 2016-2017) stimuleert SOM in 131 onderwijsteams de samenwerking en gezamenlijke professionele ontwikkeling. Om de opgedane kennis en ervaringen uit de trajecten van de deelnemende teams te delen, organiseerde een SOM inspiratiebijeenkomst voor geïnteresseerden uit de sector en zijn ervaringsverhalen gepubliceerd op de website van SOM.
- *Duurzame inzetbaarheid*
In het cao-overleg van 11 november 2014 is bij het afschaffen van de BAPO-regeling afgesproken om het thema duurzame inzetbaarheid in het mbo nader vorm te geven. De cao-delegaties vanuit werkgevers en werknemers in het mbo hebben aan de SOM gevraagd met rondetafelbijeenkomsten de behoefte op het gebied van DI te verkennen en hierbij nadrukkelijk de medewerkers van mbo-instellingen te betrekken. Het doel is inzicht te verkrijgen in enerzijds de aanwezige kennis en ervaring en anderzijds in de knelpunten en behoeften in de sector mbo op het gebied van DI opdat de cao-partijen erna nadere invulling kunnen geven aan het arbeidsmarktthema.
- *Rondetafelbijeenkomsten*
In 2016 hebben twee rondetafelbijeenkomsten plaatsgevonden. Een derde staat voor februari 2017 in de planning. De bijeenkomsten hebben een participatieve insteek: een vraag aan het werkveld mbo. Professionele dialoog wordt in de sessie als instrument toegepast: dus niet praten over professionele dialoog, maar het direct doen en ervaren. De input uit de bijeenkomsten wordt verwerkt in een rapportage en advies aan de cao-delegaties in het mbo met:
 - een overzicht van bestaand beleid en voorbeelden;
 - inzicht in de behoeften bij instellingen op het gebied van duurzame inzetbaarheid;
 - denkrichtingen voor faciliterende cao-regelingen.
- *Participatiewet en de banenafpraak*
SOM organiseerde in 2015 in samenwerking met AAVN een serie van 5 bijeenkomsten over de Participatiewet en de banenafpraak. In totaal deden 19 instellingen mee aan de bijeenkomsten. In vervolg hierop ontwikkelde SOM in 2016 een stimuleringscampagne met als doel het urgentiebesef bij de mbo-scholen te vergroten, het inventariseren van de ervaren knelpunten, het bieden van praktische passende ondersteuning en het bieden van inspiratie aan scholen hoe banen te creëren. Met deze

activiteiten draagt SOM bij aan de maatschappelijke opdracht voor de mbo-sector om in 2023 trapsgewijs in totaal 1290 banen te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking.

- *Koppeling datasets*

Om meer inzicht in personeelsstromen van en naar het mbo, en met name zij-instroom, in kaart te kunnen brengen heeft SOM in 2016 de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om een koppeling te kunnen maken tussen gegevens van de MBO Raad en CBS-microbestanden op basis van persoonsgegevens. Onderzoeksbureau ABF verricht voor SOM deze bestandskoppeling.

2.2 Speerpunt Gezondheidsbeleid

Arbo ambassadeur en contacten werkveld

Het bestuur SOM heeft in 2012 de functie van Arbo ambassadeur gecreëerd als uitvoerder van het speerpunt Gezondheidsbeleid. Deze rol is (ook) in 2016 ingevuld door mevrouw Maaïke Sauerborn-Ribbens via het CAOP in Den Haag. Haar taak bestaat uit het direct en vraaggericht ondersteunen van de mbo sector op het terrein van het gezondheidsbeleid, het onderhouden van contacten met diverse stakeholders binnen de mbo sector, het verspreiden van kennis via bijeenkomsten en workshops en het ontwikkelen van ondersteunende instrumenten.

De Arbo ambassadeur wordt begeleid door de begeleidingscommissie gezondheidsbeleid, die bestaat uit een afvaardiging vanuit het bestuur SOM en vertegenwoordigers vanuit de MBO Raad, AOb, CNV Onderwijs en UNIEFTO.

Contacten werkveld

Gezien de verschillende thema's heeft SOM een grote diversiteit aan relaties zowel binnen als buiten de mbo-sector. Het fonds biedt steeds meer bekendheid, vertrouwen en heeft met haar activiteiten meerwaarde kunnen tonen aan de sector op de niveaus van CvB, HRM, facilitair, OR, sport coördinatoren en in mindere mate leidinggevende. Dat is te merken aan het aantal stijgende contacten in het relatienetwerk, de (hoorbare) tevredenheid, deelname aan bijeenkomsten en vragen uit het werkveld. Het onderhouden van contacten (voor bekend, vraag en aanbod) is en blijft een grote tijdsinvestering.

Werkconferentie 'Samen gezond vooruit'

Ieder jaar vindt een actieve werkconferentie plaats waarin beleidsmakers, OR-leden en uitvoerders rondom het thema gezondheidsmanagement met elkaar actief aan de slag gaan om kennis, gedachten en ervaringen uit te wisselen. Dit met als doel om, middels teamwork, een keuze te maken voor een instelling specifieke gedegen aanpak en daarmee een vervolgstap te zetten om de duurzame inzetbaarheid van ons menselijk kapitaal te behouden en te verbeteren.

Werkconferentie mei 2016

In mei 2016 heeft de werkconferentie plaatsgevonden waaraan 73 deelnemers van 25 scholen aanwezig waren. Uit deze bijeenkomst kwam de vraag van deelnemers om een werksessie te organiseren over het creëren van draagvlak en beweging. Daar heeft SOM op ingespeeld. In november organiseerde SOM een drietal regionale sessies hierover waaraan 35 professionals deelnamen vanuit 22 scholen.

Arbeidsverzuim

Het terugdringen van arbeidsverzuim in de mbo-sector is een van de aandachtspunten van SOM. Onder arbeidsverzuim verstaat SOM de personeelsleden die uitvallen waardoor zij niet meer (kunnen) werken volgens de contractuele verplichtingen.

Integrale aanpak arbeidsverzuim

In 2015 onderzocht SOM de oorzaken, de maatregelen die instellingen nemen, de verbeterpunten en de wensen t.a.v. ondersteuning. Vier doelgroepen werden in december 2015 en januari 2016 telefonisch benaderd voor verdere inventarisatie en concretisering. Uit deze inventarisatie kwam de integrale aanpak arbeidsverzuim voort die gericht is op de doelgroepen CvB, HRM, leidinggevenden en OR-leden. Momenteel is SOM volop bezig met de uitwerking hiervan. Planning is dat de bijeenkomsten en webinars in het voorjaar van 2017 gaan plaatsvinden. In ieder geval vooraf aan de intrede van de Nieuwe Arbowet.

Onze aanpak is niet onopgemerkt gebleven. Het ministerie van SZW heeft SOM voorgedragen voor een subsidie. In oktober jl. is de subsidie aan SOM toegekend met een maximaal bedrag van € 77.902.

Pilot Arbeidsgerelateerd zorgpakket

Door het werkveld is de wens geuit voor het ontwikkelen van arbeidsgerelateerd sectoraal zorgpakket zoals ook het hbo heeft. SOM heeft besloten deze wens te verkennen en heeft een kernwerkgroep geformeerd om de inhoudelijke kant van het pakket te verkennen. In deze werkgroep hebben een aantal HRM-functionarissen en bestuurders plaatsgenomen. In oktober heeft een bijeenkomst plaatsgevonden om de HRM vraagstukken voor de kerngroep te formuleren.

Pilot Mantelzorg

Het aantal werkende mantelzorgers blijft stijgen. Volgens het SCP-rapport 'Aanbod van Arbeid' zorgt 1 op de 7 werkenden nu voor een naaste, waar dit eerst 1 op de 8 werknemers was. SOM wilde daarom de ondersteuningsmogelijkheid verkennen voor een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. Een beleid dat er op gericht is om én te werken én te zorgen. Binnen het SOM bestuur is eerder gesproken over het thema mantelzorg. Gezien de hoeveelheid lopende projecten is gekozen om mantelzorg niet op de korte termijn op te pakken.

Arbo en RI&E

Gezond & Veilig Werken richt zich op de wettelijk verplichte (arbeids)omstandigheden waaronder medewerkers hun werk verrichten.

Risico- Inventarisatie en & Evaluatie en de daaraan gekoppelde Arbocatalogus

Om te weten wat die wettelijk verplichte arbeidsomstandigheden en bijbehorende risico's zijn, stelt SOM de Risico- Inventarisatie en & Evaluatie en de gekoppelde Arbocatalogus ter beschikking. Ieder jaar wordt hierop onderhoud gepleegd. In het najaar heeft groot onderhoud plaatsgevonden van de Arbocatalogus en RI&E MBO. Samen met de VeVa opleidingen wordt gekeken naar ontbrekende informatie in de RI&E en Arbocatalogus MBO over de praktijk rondom gezond en veilig werken.

Helpdesk

SOM faciliteert een helpdesk waarbij vragen over Arbo of vragen over strategisch gezondheidsmanagement beantwoord worden. In 2016 is een toename van Arbo helpdeskvragen vanuit het werkveld te zien.

Bijeenkomsten

- In februari hebben drie regionale Arbobijeenkomsten plaatsgevonden waarbij diverse professionals op het gebied van gezond en veilig werken met elkaar in gesprek gingen over het ontwikkelen en toepasbaar maken van het arbobeleid. Deze bijeenkomsten hadden een gemiddelde score van 7,1.
- Voortkomend uit de wensen organiseerde SOM een praktijkmiddag RI&E MBO in mei waarbij verdieping op het systeem van de RI&E manager plaatsvond.
- Samen met VSHO en Voion is er begin november bijeenkomst georganiseerd over de concretisering van Goed Toezicht in het praktijklokaal horeca en bakkerij

2.3 Speerpunt Professionele Ruimte

Vormgeven van professionaliteit rondom dilemma's

Het SOM bestuur heeft eind 2014 een koerswijziging ingezet voor het speerpunt Professionele Ruimte. SOM faciliteert de mbo-sector om zelf oplossingen te vinden rondom dilemma's binnen het krachtenveld tussen onderwijsgevend, leidinggevend, OR-leden en bestuurders en zal dit actief stimuleren en faciliteren.

De afspraken in het mbo rondom het Professioneel Statuut, WOR en cao hebben geleid tot andere (arbeids)verhoudingen tussen onderwijsgevend, OR-leden, leidinggevend en bestuurders. Dit zijn allen professionals die vanuit hun eigen rol in het mbo werken aan het beste onderwijs voor de studenten. Dit krachtenveld zorgt er voor dat al deze professionals in het mbo geconfronteerd worden met verschillende dilemma's.

De zijn: Wat is de rol van de professional

- in relatie tot de rol van de leidinggevende;
- in relatie tot de rol in en van het team;
- en de invloeden die er zijn van buitenaf (bijv. vanuit studenten, het bedrijfsleven, onderwijsinspectie, onderzoeksinstituten, het Ministerie van OCW etc.);
- en de waarden die hij/zij wil uitdragen naar de omgeving (respect).

Daarnaast opereert de professional in de context van meerdere teams in een complexe organisatie. In de strategische sessie van 11 november jl. is daarom besloten aan dit kader een dimensie toe te voegen: de dialoog tussen teams binnen de onderwijsorganisatie.

De wijze hoe professionals in het mbo met deze dilemma's omgaan verschilt per persoon en per mbo-instelling. Er is dan ook geen eenduidig antwoord beschikbaar. Dit gegeven is uitgangspunt voor de programma-invulling vanuit SOM. Het programma wordt ingevuld onder regie van de begeleidingscommissie, portefeuillehouders en projectleider.

In 2016 heeft mevrouw Neda Elbers de rol van projectleider Professionele Ruimte ingevuld. Mevrouw Elbers is werkzaam bij het CAOP in Den Haag.

Regionale bijeenkomsten 'Medezeggenschap in het licht van professionele ruimte'

(Vervolg Evaluatie functioneren WOR in mbo)

De bijeenkomsten met CvB-leden en MZ-leden hebben geleid tot een nieuw projectvoorstel. In samenwerking met het OR Platform mbo worden er begin 2017 5 regionale bijeenkomsten georganiseerd waar CvB-leden en OR leden

gezamenlijk werken aan het versterken van de professionele dialoog en het vergroten van de professionele ruimte van onderwijsteams. De kick-off van deze reeks bijeenkomsten vond plaats tijdens de jaarlijkse conferentie van het platform voor Medezeggenschap mbo in oktober 2016. De bijeenkomsten geven input voor een toolbox met daarin onder andere praktische handvatten voor het optimaal voeren van een constructieve dialoog tussen OR en bestuurder en een infographic over de constructieve dialoog inzake de medezeggenschap.

Verkenning Het Nieuwe Werken

In 2015 is SOM een verkenning gestart naar de mogelijkheden die mbo-scholen zien om met Het Nieuwe Werken (HNW) aan de slag te gaan en naar de ervaringen die zij al hebben opgedaan met HNW of met elementen daarvan. Begin 2016 is de rapportage over de stand van zaken, behoeften en leerzame voorbeelden van HNW gepubliceerd op de website van SOM.

Overzicht interventies teamontwikkeling met online teamscan

Het inventariseren, bundelen en verspreiden van kennis en ervaring uit de sector is onderdeel van het speerpunt professionele ruimte. Op basis van een verkenning door een docent van ROC Noorderpoort is in samenwerking met SOM een overzicht van verschillende interventies en methodieken gemaakt voor het professionaliseren van teams. Op de nieuwe SOM website kunnen bezoekers een online teamscan doen om een eerste indruk te krijgen van de ontwikkelfase van het eigen team en mogelijke geschikte methodes om als team samen verder te professionaliseren.

Ondersteuning project 'Blijvende verbinding'

In maart 2016 heeft het SOM bestuur een lumpsum bedrag toegekend aan het project 'blijvende verbinding'. Het project levert uiteindelijk verschillende, in pilots geteste, aanpakken op waarmee teams vaardig worden om de dialoog over duurzame inzetbaarheid te voeren.

Een ontwerpgroep met docenten, leidinggevenden en HRM-functionarissen van drie mbo-instellingen geven onder begeleiding van twee adviseurs vorm aan dit gezamenlijke leertraject. Conform de planning is in 2016 de ontwerpfase van het project afgerond. In deze fase is een methodiek ontwikkeld en afgestemd met de deelnemende ROC's. Ook zijn er twee workshops geweest waarin delen van de methodiek samen met de ontwerpgroep is opgesteld.

Leiderschap in het mbo

Eén van de bovenbeschreven dilemma's in het professionele krachtenveld is de rol van de leidinggevende. Om het werkveld zo goed mogelijk te bedienen op dit subthema is in 2016 een aantal gesprekken gevoerd met leidinggevenden op verschillende instellingen in het mbo. Tijdens de gesprekken zijn hun successen, knelpunten en behoeften met betrekking tot hun rol als leidinggevende geïnventariseerd. Deze informatie zal als basis dienen voor de vormgeving van een themabijeenkomst in 2017.

3. Bestuurssamenstelling

SOM heeft een paritair bestuur dat bestaat uit drie vertegenwoordigers van werknemers en drie vertegenwoordigers van werkgevers uit de mbo sector via de MBO Raad. In 2016 zijn drie mutaties opgetreden. Op 6 november 2015 is plotseling vicevoorzitter André Steenhardt (AOB) overleden. Zijn zetel werd op verzoek van de AOB tijdelijk waargenomen door Rob van Baalen (FNV). In mei 2016 is Tamar van Gelder namens de AOB toegetreden tot het bestuur. In september 2016 is Helen Adriani (CNV Onderwijs) uit het SOM bestuur getreden.

Er is nog geen opvolger vanuit CNV Onderwijs benoemd. In november 2016 heeft Peter Thuis namens de MBO Raad Marc Otto opgevolgd.

De bestuursamenstelling per 31 december 2016 was formeel als volgt:

- De heer Carl Govers (Onderwijsgroep Tilburg), voorzitter
- Mevrouw Tamar van Gelder (AOB), vicevoorzitter
- De heer Gijs Jacobse (UNIENFTO/FvOv), penningmeester
- Mevrouw José Faber (MBO Raad), bestuurslid
- De heer Peter Thuis (Gilde Opleidingen), bestuurslid
- Vacant (CNV Onderwijs)

4. Ondersteuning bestuur

Voor de ambtelijke ondersteuning, secretariaat, projectleiding en projectondersteuning, financieel beheer en communicatie heeft het bestuur SOM gekozen gebruik te maken van een externe dienstverlener. Dit is het CAOP, gevestigd in Den Haag. Het CAOP levert een secretaris die alle bovengenoemde taken vanuit CAOP voor SOM coördineert. Deze secretaris fungeert in het bestuur SOM als ambtelijk secretaris. Deze rol is in 2016 ingevuld door mevrouw Nadir James. SOM is in 2014 een nieuwe overeenkomst met CAOP aangegaan voor de jaren 2014 tot en met 2017.

5. Verantwoordingscyclus

Met het jaarverslag en de jaarrekening legt SOM verantwoording af over haar activiteiten en de besteding van de middelen. De wijze waarop SOM in het boekjaar 2016 uitvoering heeft gegeven aan de statutaire doelstellingen is te zien bij de toelichting op de directe projectkosten. Hier zijn de kosten van de projecten welke in het boekjaar zijn uitgevoerd per speerpunt opgenomen.

6. Exploitatie

De totale kosten, inclusief aangegane verplichtingen, van de projecten bedroegen in 2016 k€ 2.834. De bedrijfskosten bedroegen k€ 139. De uitgaven worden gedekt door de bijdrage van de mbo-instellingen (k€ 569), de bijdrage vanuit de middelen van het Nationaal Onderwijsakkoord (k€ 2.145), de bijdrage aanpak arbeidsverzuim (k€27), de renteopbrengsten (k€ 9) en het eigen vermogen (k€ 998). De totale exploitatie laat een negatief saldo van k€ 223 zien. Het resultaat is daarmee k€ 104 lager dan vooraf voorzien in de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat:

- Het bestuur in 2016 heeft besloten om het budget aan te houden dat is genoemd in de cao.
- De kosten van de verschillende programmalijnen zijn hoger uitgevallen dan voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat gedurende het jaar nieuwe projecten van start zijn gegaan, welke geen onderdeel uitmaakten van de begroting of een bredere omvang kregen dan verwacht ten tijde van het opstellen van de begroting.

7. Risico's

Met betrekking tot prijsrisico's, kredietrisico's, marktrisico's en liquiditeitsrisico's kan worden opgemerkt dat deze niet aan de orde zijn. Inherent aan de hoogte van de algemene reserve en het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren is dat de continuïteitsveronderstelling zich niet beperkt tot een bepaalde periode. De mogelijke risico's van de SOM zijn in kaart gebracht. Er is voldoende financiering beschikbaar om de komende jaren de statutaire doelstellingen uit te voeren.

8. Continuïteit

Ondanks het feit dat voor 2017 (nog) geen bijdragen zijn ontvangen of zijn toegezegd, biedt de vermogenspositie van de Stichting per 31 december 2016 voldoende perspectief voor de nabije toekomst. Bij het opstellen van jaarrekening is er vanuit gegaan dat de organisatie haar activiteiten in de toekomst dan ook zal voortzetten. Op basis van het voorgaande zijn de activa en passiva gewaardeerd op basis van het 'going-concern' principe.

9. Toekomst

Het bestuur heeft de ambitie om in en 2017 door te gaan met de invulling van de speerpunten Gezondheidsbeleid, Professionele Ruimte en Strategisch arbeidsmarktbeleid. De inhoud van deze speerpunten wordt op hoofdlijnen aan het begin van het jaar door het bestuur SOM vastgesteld en gedurende het jaar door het bureau SOM, in samenwerking met afgevaardigden vanuit het bestuur, uitgewerkt in concrete activiteiten. De reserves van SOM bedragen per 31-12-2017 naar verwachting k€222. Het is de bedoeling de reserve eind 2018 terug te brengen tot circa k€ 200.

Den Haag, 6 juni 2017

Het bestuur van de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO,

Carl Govers, Voorzitter

Tamar van Gelder, vicevoorzitter

Gijs Jacobse, penningmeester

José Faber, bestuurslid

Peter Thuis, bestuurslid

1 Balans en staat van baten en lasten

Balans per 31 december 2016 na verwerking exploitatiesaldo

	<u>nr.</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
		€	€
Activa			
Vorderingen	1	19.822	27.942
Liquide middelen	2	<u>2.508.560</u>	<u>2.369.159</u>
Totaal activa		<u><u>2.528.382</u></u>	<u><u>2.397.101</u></u>
Passiva			
Eigen vermogen	3	774.685	997.665
Kortlopende schulden	4	<u>1.753.697</u>	<u>1.399.436</u>
Totaal passiva		<u><u>2.528.382</u></u>	<u><u>2.397.101</u></u>

Staat van baten en lasten over 2016

	nr.	2016		Begroting 2016		2015	
		€	€	€	€	€	€
Netto-omzet							
Omzet (subsidies en bijdragen)	7	2.740.456		2.721.121		2.620.991	
Directe projectkosten	8	<u>2.833.831</u>		<u>2.705.877</u>		<u>2.534.893</u>	
			(93.375)		15.244		86.098
Bedrijfskosten							
Bestuursondersteuning	10	87.420		95.125		57.473	
Bestuurskosten	11	24.584		7.000		11.013	
Overige bedrijfskosten	12	<u>26.752</u>		<u>32.025</u>		<u>27.202</u>	
			<u>138.756</u>		<u>134.150</u>		<u>95.688</u>
Bedrijfsresultaat			(232.131)		(118.906)		(9.590)
Renteresultaat	13		9.151		-		11.994
Exploitatiesaldo			<u>(222.980)</u>		<u>(118.906)</u>		<u>2.404</u>

2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De stichting

De stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO (SOM) is opgericht op 24 maart 2005 en is statutair gevestigd te Utrecht, kantoorhoudende aan het Lange Voorhout 9-13 te Den Haag.

De stichting heeft ten doel:

1. het ten behoeve van mbo-instellingen, voor zover het betreft bekostigde instellingen als bedoeld in de artikelen 1.3.1, 1.3.2a en 1.3.3 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, dan wel de artikelen die corresponderen met de inhoud van deze artikelen bij wijziging of vernummering van artikelen van voornoemde wet, beheren van gelden ter verbetering van de infrastructuur van de onderwijsarbeidsmarkt en ten behoeve van het faciliteren van mobiliteitsbevordering;
2. het verrichten van al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de grondslagen van de RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven gevolgd.

Als vergelijkende cijfers zijn de cijfers van de begroting 2016 (vastgesteld door het bestuur d.d. 26 januari 2016), alsmede de cijfers van vorig boekjaar opgenomen. De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand boekjaar. De vergelijkende cijfers zijn, waar dat voor vergelijking noodzakelijk of wenselijk is, aangepast aan de opzet van 2016.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op hele euro's.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, projecttoekenningen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van toekomstige kasstromen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieverentemethode.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover de stichting zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Netto-omzet

De netto-omzet is het verschil tussen de door financiers toegekende subsidies en bijdragen en de directe projectkosten.

Omzet

De stichting krijgt (project)subsidies toegekend en ontvangt bijdragen van mbo-instellingen. Onder omzet in de toelichting op de staat van baten en lasten zijn de van toepassing zijnde subsidievoorwaarden, de status van de afrekening van de subsidie, de inhoud van de evenementen en de aard van eventuele overige opbrengsten nader toegelicht.

Directe projectkosten

De directe projectkosten zijn de voor de projecten gemaakte kosten, inclusief de aan de projecten toegerekende kosten voor ondersteuning.

Projecttoekenningen:

De projecttoekenningen worden verantwoord in het jaar waarin zij toegekend zijn aan derden.

Vrijval bij afrekening projecten:

De vrijval is het gevolg van een lagere eindafrekening bij afronding van projecten of het in het geheel niet doorgaan van projecten. De vrijval komt ten gunste van het jaar waarin de eindafrekening plaatsvindt.

3 Toelichting op de balans

1. Vorderingen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Debiteuren	10.300	15.488
Nog te ontvangen bedragen	9.151	11.993
Vooruitbetaalde bedragen	<u>371</u>	<u>461</u>
<i>Totaal vorderingen</i>	<u>19.822</u>	<u>27.942</u>

De vorderingen hebben een looptijd van maximaal 1 jaar, tenzij anders is vermeld.

De post debiteuren betreft de uitbetaalde subsidiebijdrage van een instelling uit de middelen van het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA), waarvan de instelling ná uitbetaling heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van de regeling in 2016. Deze vordering is begin 2017 ontvangen.

De nog te ontvangen bedragen betreft de rente over 2016. Deze rente is begin 2017 ontvangen.

De post vooruitbetaalde bedragen betreft de abonnementskosten voor de website van de Stichting en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor 2017, welke betaald zijn in 2016.

2. Liquide middelen

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

3. Eigen vermogen

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Algemene reserve per 1 januari	997.665	995.261
Exploitatiesaldo	<u>(222.980)</u>	<u>2.404</u>
Algemene reserve per 31 december	<u>774.685</u>	<u>997.665</u>

4. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Crediteuren	97.326	35.772
Projectverplichtingen	1.252.787	1.158.065
Nog te ontvangen facturen	304.471	102.111
Vooruitontvangen subsidies	59.833	100.128
Nog te betalen bedragen	35.894	22
Nog te betalen accountantskosten	<u>3.386</u>	<u>3.338</u>
<i>Totaal kortlopende schulden</i>	<u>1.753.697</u>	<u>1.399.436</u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd van maximaal 1 jaar, tenzij anders is vermeld.

De projectverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op de subsidiebijdragen voor de organisatie van het programma "Versnelling professionele dialoog op de werkvloer in het mbo". Deze subsidies zullen naar verwachting in het derde kwartaal van 2017 worden verantwoord, waarna het laatste deel betaald zal worden.

De post nog te ontvangen facturen betreft voornamelijk de afrekening van de ondersteuning door het CAOP (k€ 302) over het derde en vierde kwartaal 2016.

De vooruitontvangen subsidies betreffen het deel van de subsidiebijdragen welke nog niet ten laste van 2016 zijn ingezet. Per 31 december 2016 betreft dit k€ 55 voor de middelen uit het "Nationaal Onderwijsakkoord" en k€4 voor het project "Aanpak Arbeidsverzuim MBO".

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op de nog uit te betalen vacatiegelden over 2016 (k€ 23) alsmede een betaling aan een school (k€ 13).

5. Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De risico's die de stichting loopt zijn zodanig klein, dat het bestuur het aanvaardbaar acht hiervoor geen specifieke maatregelen te treffen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

6. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Contract CAOP

Met het CAOP is een contract afgesloten waarin is overeengekomen dat het CAOP zorg draagt voor diverse werkzaamheden ten behoeve van de Stichting. De overeenkomst is verlengd tot en met 31 december 2017 en behelst een jaarbedrag van circa k€ 110. Dit is afhankelijk van de gevraagde ondersteuning.

Contracten diverse leveranciers

Met verschillende leveranciers zijn contracten afgesloten inzake het uitvoeren van werkzaamheden voor diverse projecten. Een deel van deze werkzaamheden is nog niet uitgevoerd in 2016 en zal in het komende jaar worden uitgevoerd. De omvang van deze contracten worden hieronder nader toegelicht:

<i>Leverancier</i>	<i>Te verwachten</i>	
	<i>kosten</i>	<i>Ten behoeve van project</i>
	€	
HR Media	35.043	Aanpak arbeidsverzuim MBO
ABF Research	27.637	Zij-instroom MBO-instellingen
<i>Totaal te verwachten kosten</i>	<u>62.680</u>	

4 Toelichting op de staat van baten en lasten

7. Omzet (subsidies en bijdragen)

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Bijdrage MBO-instellingen	569.000	621.121	621.119
Bijdrage NOA-middelen	2.144.620	2.100.000	1.999.872
Bijdrage aanpak arbeidsverzuim	26.836	-	-
<i>Totaal baten</i>	<u>2.740.456</u>	<u>2.721.121</u>	<u>2.620.991</u>

Bijdrage MBO-instellingen

De mbo-instellingen leveren een jaarlijkse bijdrage aan de Stichting Onderwijsarbeidsmarkt-fonds MBO. De verdeelsleutel voor deze bijdrage is bepaald op basis van de rijksbijdrage per mbo-instelling.

Bijdrage NOA-middelen

Het Ministerie van OCW heeft een subsidie toegekend in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA) ten behoeve van het programma "Versnelling professionele dialoog op de werkvloer in het mbo". De subsidie bedraagt voor de gehele looptijd van het project maximaal € 4.200.000 en de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend moeten uiterlijk zijn verricht op 1 augustus 2017.

Als bate is slechts het deel van de subsidie opgenomen waar subsidiabele kosten tegenover staan. Het niet ingezette deel van de middelen is toegevoegd aan de vooruitontvangen subsidies.

Bijdrage aanpak arbeidsverzuim

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een subsidie toegekend van maximaal € 77.902 ten behoeve van het project "Aanpak Arbeidsverzuim MBO". De looptijd van de subsidie is van 1 juli 2016 tot en met 31 december 2017. Als bate is het deel opgenomen waar subsidiabele kosten tegenover staan.

8. Directe projectkosten

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Gezondheidsbeleid	287.153	241.003	239.672
Professionele ruimte	238.757	178.647	192.615
Arbeidsmarktonderzoek	90.681	47.000	22
Versnelling professionele dialoog (NOA)	2.144.620	2.100.000	1.999.872
Overige projecten	72.620	139.227	102.712
<i>Totaal directe projectkosten</i>	<u>2.833.831</u>	<u>2.705.877</u>	<u>2.534.893</u>

De directe projectkosten zijn veelal gemaakt binnen doorlopende programma's. Op pagina 22 worden de projectkosten nader gespecificeerd.

De kosten van de verschillende programmalijnen zijn hoger uitgevallen dan voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat gedurende het jaar niet begrote projecten van start zijn gegaan, danwel bestaande projecten welke een bredere omvang kregen dan verwacht ten tijde van het opstellen van de begroting.

9. Bedrijfskosten

Personeelskosten

De stichting heeft in 2016 geen personeel in dienst gehad (2015: nihil).

10. Bestuursondersteuning

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Beleidsondersteuning	64.802	67.600	43.081
Administratieve ondersteuning	21.094	18.025	11.821
Communicatie advies	1.524	9.500	2.571
<i>Totaal bestuursondersteuning</i>	<u>87.420</u>	<u>95.125</u>	<u>57.473</u>

De bestuursondersteuning betreft de kosten gemaakt ten behoeve van de ondersteuning van het bestuur door de stichting Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP).

11. Bestuurskosten

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Vacatiegelden	22.756	6.000	6.636
Overige bestuurskosten	1.828	1.000	4.377
<i>Totaal bestuurskosten</i>	<u>24.584</u>	<u>7.000</u>	<u>11.013</u>

In 2016 heeft het bestuur besloten om voor de werkgevers- en werknemersvertegenwoordiging ieder een gelijke extra vergoeding toe te kennen van € 20.000 in totaal wegens de uitbreiding en complexiteit van de werkzaamheden.

12. Overige bedrijfskosten

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Financiële administratie	18.605	18.025	19.011
Accountantskosten	4.833	6.500	4.832
Zaalhuur	1.484	2.500	1.756
Reis- en verblijfkosten	386	2.500	825
Overige kosten	<u>1.444</u>	<u>2.500</u>	<u>778</u>
<i>Totaal overige bedrijfskosten</i>	<u>26.752</u>	<u>32.025</u>	<u>27.202</u>

De accountantskosten hebben betrekking op de controle van het financieel jaarverslag. Er zijn geen aanvullende diensten verricht door de accountant.

13. Renteresultaat

Het renteresultaat is behaald door een deel van de liquide middelen op een spaarrekening te plaatsen. Hierop wordt een hogere creditrente verkregen dan op de rekening courant, terwijl de middelen terstond opeisbaar blijven.

5 Specificatie directe projectkosten

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
<i>Gezondheidsbeleid</i>			
Arbocatalogus en RI&E	85.355	70.900	80.668
Contact Werkveld	77.483	71.400	65.383
Arbeidsverzuim	50.068	57.753	37.432
Werkconferentie	44.653	40.950	34.172
Aanpak arbeidsverzuim MBO	26.836	-	-
Mantelzorg	2.758	-	-
Verzuimcijfers	-	-	13.465
Website Arbo	-	-	7.264
Arboambassadeur Algemeen	-	-	967
Opbouwen relevante kennis MBO	-	-	295
Arbeidsgerelateerd zorgpakket	-	-	26
	<u>287.153</u>	<u>241.003</u>	<u>239.672</u>
<i>Totaal Gezondheidsbeleid</i>			
<i>Professionele ruimte</i>			
Versnelling professionele dialoog (NOA)	54.118	50.037	53.930
Projectleider professionele ruimte	52.915	69.000	64.543
Project blijvende verbinding	42.000	-	-
Versnelling professionele dialoog (NOA) tranche 2	40.567	-	-
Onderzoek DI cao tafel mbo	18.968	-	26.176
Evaluatie OR MBO	15.396	13.134	1.076
Verkenning Het Nieuwe Werken	7.313	-	5.217
Debat leiderschap in het mbo	6.639	-	-
Delen resultaten onderwijspioniers	841	30.000	-
Debatmiddag Leiderschap	-	16.476	-
Onderwijspioniers	-	-	45.000
Pilot Ruimteprofs	-	-	3.819
Uitwerking Stimuleringsregeling PR	-	-	1.326
Onderzoek professionalisering Landstede en Noorder	-	-	(8.472)
	<u>238.757</u>	<u>178.647</u>	<u>192.615</u>
<i>Totaal professionele ruimte</i>			

	<u>2016</u>	<u>Begroting '16</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
<i>Strategisch arbeidsmarktbeleid</i>			
Stimuleringscampagne banenafpraak	44.356	-	-
Zij-instroom mbo instellingen/koppeling datasets	18.425	-	-
MBO instroom haalbaarheidsonderzoek	12.524	-	22
Stimuleringsplan 2.0	9.292	-	-
Actualiseren overzicht arbeidsmarktknelpunten	6.084	5.000	-
Koppeling datasets	-	30.000	-
Uitdiepen en uitwerken strat. arbeidsmarktbeleid	-	12.000	-
	<u>90.681</u>	<u>47.000</u>	<u>22</u>
<i>Totaal strategisch arbeidsmarktbeleid</i>			
<i>Versnelling professionele dialoog (NOA)</i>			
Subsidieregeling NOA gelden MBO-sector	2.144.620	2.100.000	1.999.872
	<u>2.144.620</u>	<u>2.100.000</u>	<u>1.999.872</u>
<i>Totaal versnelling professionele dialoog (NOA)</i>			
<i>Overige projecten</i>			
Websites - onderhoud & content	42.636	40.000	21.211
Bijdrage SvHO	14.302	35.752	35.752
Wetenschappelijke verankering	10.492	-	-
Nieuwsbrieven	5.145	10.000	3.089
Masterclasses AWWN	45	-	42.660
Rondetafelbijeenkomsten duurzame inzetbaarheid	-	51.475	-
Platform pleio	-	2.000	-
	<u>72.620</u>	<u>139.227</u>	<u>102.712</u>
<i>Totaal overige projecten</i>			
	<u>2.833.831</u>	<u>2.705.877</u>	<u>2.534.893</u>
<i>Totaal directe projectkosten</i>			

Den Haag, 6 juni 2017

Het bestuur van de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO

Carl Govers, Voorzitter

Tamar van Gelder, vicevoorzitter

Gijs Jacobse, penningmeester

José Faber, bestuurslid

Peter Thuis, bestuurslid